

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2005
IV. volební období

972

Návrh

poslanců Václava Votavy a dalších

na vydání

**zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve
znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské
zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním
městě Praze, ve znění pozdějších předpisů**

Z á k o n

ze dne ... 2005,

**kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

1. V § 117 odstavci 2 se za slovo „finanční“ doplňuje slovo „výbor“.
2. V § 119 odstavec 1 zní:

„(1) Finanční výbor a kontrolní výbor jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být

- a) členové rady obce, a jestliže se v obci rada obce nevolí, starosta a místostarosta,
- b) tajemník obecního úřadu,
- c) osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.“

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

V § 78 odstavci 3 se slova „hejtman, zástupce hejtmána“ nahrazují slovy „členové rady“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

V § 78 odstavci 3 se slova „primátor hlavního města Prahy, náměstek primátora hlavního města Prahy“ nahrazují slovy „členové rady hlavního města Prahy“.

ČÁST ČTVRTÁ

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem čtvrtého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl tento zákon vyhlášen.

II. DŮVODOVÁ ZPRÁVA – OBECNÁ ČÁST

Zastupitelstva obcí, krajů, hlavního města Prahy a městských částí hlavního města Prahy obligatorně zřizují jako své iniciativní a kontrolní orgány finanční výbory a kontrolní výbory. Působnost a pravomoc je finančním výborům a kontrolním výborům zřizovaným zastupitelstvy obcí, krajů, hlavního města Prahy a městských částí hlavního města Prahy stanovena zvláštními zákony o územní samosprávě [zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů].

Činnost obou výše uvedených výborů spočívá, kromě jiného, též v kontrolní činnosti uplatňované jimi vůči orgánům (vyšším i nižším) územních samosprávných celků, jejichž výčet podávají opět zvláštní zákony o územní samosprávě. **Z obecné teorie práva, jakož též i z teorie správního práva, vyplývá kategorický požadavek, aby orgán mající působnost a pravomoc vykonávat kontrolu nad činností jiného orgánu byl vůči kontrolovanému orgánu vždy nezávislý – finančně, personálně, hierarchicky – a to proto, aby výsledek jím při kontrole zjištěný, nebylo možno žádným způsobem ovlivnit ve prospěch kontrolovaného orgánu.**

Personální propojení kontrolovaného orgánu s orgánem jej kontrolujícím je tedy za každých okolností nepřijatelné. Avšak právě takové personální propojení je podle platné právní úpravy (viz výše citované zvláštní zákony o územní samosprávě) možné, a to v případě jiných než ve zvláštních zákonech o územní samosprávě dosud výslovně uvedených (tedy v případech právě všech těch zbývajících a neuvedených) členů rad obcí, rad krajů, rady hlavního města Prahy a rad městských částí hlavního města Prahy. Předložený návrh zákona novelizuje proto příslušná ustanovení zvláštních zákonů o územní samosprávě tak, aby tyto zákony byly v souladu s právně-teoretickými požadavky.

Za účelem poskytnutí dostatečného časového prostoru pro ustavení kontrolních orgánů (vyšších i nižších) územních samosprávných celků podle požadavků obsažených v tomto návrhu zákona, je navrhována účinnost zákona teprve až prvním dnem čtvrtého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž bude (v dikci návrhu zákona „byl“) zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů, tedy nikoliv dříve než tři měsíce po vyhlášení.

Návrh zákona je v souladu s právním řádem ČR a nezakládá žádné finanční nároky na státní rozpočet ČR ani na rozpočty (vyšších či nižších) územních samosprávných celků.

III. DŮVODOVÁ ZPRÁVA – ZVLÁŠTNÍ ČÁST

k části první:

Předmětem této části návrhu zákona je zejména novelizace ustanovení § 119 odst. 1 (viz bod 2) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a to z důvodů uvedených výše v obecné části této důvodové zprávy. Protože platná právní úprava podle zde citovaného zvláštního zákona umožňuje, aby se v některých obcích za určitých zákonem stanovených předpokladů rady obcí vůbec nevolily, je tedy i tato možnost v novelizovaném ustanovení výslovně uvedena. Rozdělení novelizovaného ustanovení na písmena je navrhováno již jen s ohledem na jeho lepší přehlednost a výklad.

Bod 1 sjednocuje dále platnou normativní dikci obecního zřízení s platnou normativní dikcí krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze, a to v zásadě jen po legislativně-technické stránce, neboť krajské zřízení i zákon o hlavním městě Praze užívají termínů „finanční výbor“ a „kontrolní výbor“ vždy zvlášť, zatímco obecní zřízení užívá naopak termínu „finanční a kontrolní výbor“.

k části druhé:

Předmětem této části je novelizace ustanovení § 78 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a to opět z důvodů uvedených již výše v obecné části této důvodové zprávy. Jelikož krajské zřízení nepřipouští výjimku z volby rady kraje, jíž však naopak připouští obecní zřízení, je v tomto případě účelu zamýšleného tímto návrhem zákona dosaženo jednodušším legislativním řešením spočívajícím v pouhém nahrazení slov uvedených v novelizovaném ustanovení za jiná.

k části třetí:

Předmětem této části je novelizace ustanovení § 78 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a to taktéž z důvodů uvedených již výše v obecné části této důvodové zprávy. Jelikož zákon o hlavním městě Praze nepřipouští výjimku z volby rady hlavního města Prahy, jakož též ani výjimku z volby rad městských částí hlavního města Prahy, jíž však naopak připouští obecní zřízení, je účelu zamýšleného tímto návrhem zákona dosaženo rovněž v tomto případě (viz část druhá) jednodušším legislativním řešením, tj. nahrazením slov uvedených v novelizovaném ustanovení jinými.

k části čtvrté:

Vzhledem k nutnosti vytvořit dostatečný časový prostor pro ustavení (personální obměnu) kontrolních orgánů (vyšších i nižších) územních samosprávných celků podle požadavků tohoto návrhu zákona, byla účinnost zákona stanovena teprve až prvním dnem čtvrtého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž bude (v dikci návrhu zákona „byl“) zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů, tj. nikoliv dříve než čtvrt roku po vyhlášení. Tříměsíční legisvakance se v tomto ohledu jeví jako dostatečná.

V Praze dne 7. dubna 2005

Václav Votava, v.r. Radko Martínek, v.r.
Rudolf Tomíček, v.r. Zdeněk Koudelka, v.r.
Vlastimil Aubrecht, v.r.

IV. ZNĚNÍ NOVELIZOVANÝCH ZÁKONŮ VE ZNĚNÍ NAVRHOVANÝCH ZMĚN:

Znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů ve znění navrhovaných změn:

Výbory

§ 117

- (1) Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce.
- (2) Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční **výbor** a kontrolní výbor.
- (3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona;³⁶⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.
- (4) Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru (§ 120).

³⁶⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

...
...

§ 119

- ~~(1) Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.~~
- (1) Finanční výbor a kontrolní výbor jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být**
- a) členové rady obce, a jestliže se v obci rada obce nevolí, starosta a místostarosta,**
 - b) tajemník obecního úřadu,**
 - c) osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.**
- (2) Finanční výbor
- a) provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,
 - b) plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.
- (3) Kontrolní výbor
- a) kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,
 - b) kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
 - c) plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.
- (4) O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru, který provedl kontrolu, a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala.

- (5) Výbor předloží zápis zastupitelstvu obce; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.

Znění zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů ve znění navrhovaných změn:

§ 78

- (1) Zastupitelstvo zřizuje vždy výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Tyto výbory jsou nejméně pětičlenné.
- (2) Kraj, v jehož územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona;¹¹⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.
- (3) Členy finančního a kontrolního výboru nemohou být **členové rady hejtman, zástupce hejtmana, ředitel** ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na krajském úřadu.
- (4) Finanční výbor
- provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky kraje,
 - provádí kontrolu hospodaření právnických osob a zařízení založených nebo zřízených krajem, nebo které na kraj byly převedeny,
 - provádí kontrolu využití dotací poskytnutých krajem z jeho prostředků obcím; za tímto účelem je výbor oprávněn požadovat od obcí příslušné podklady a obce jsou povinny poskytnout výboru požadovanou součinnost,
 - plní další úkoly ve finanční oblasti, kterými jej pověří zastupitelstvo.
- (5) Kontrolní výbor
- kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady,
 - kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a krajským úřadem na úseku samostatné působnosti,
 - plní další kontrolní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo.
- (6) Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost
- v návaznosti na demografický vývoj a vývoj zaměstnanosti posuzuje a vyjadřuje se k síti škol a školských zařízení, studijních a učebních oborů a k jejich změnám v působnosti kraje,
 - předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, popřípadě předškolními zařízeními, které kraj zřizuje,
 - vyjadřuje se k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu,
 - projednává zprávy o výsledcích výchovně vzdělávací činnosti škol, školských zařízení a předškolních zařízení, které kraj zřizuje,
 - plní další úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání, kterými jej pověří zastupitelstvo.

¹¹⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Znění zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů ve znění navrhovaných změn:

§ 78

- (1) Zastupitelstvo hlavního města Prahy zřizuje vždy výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu a vzdělávání. Tyto výbory jsou nejméně pětičlenné.
- (2) Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního právního předpisu;²⁰⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.
- (3) Členy finančního a kontrolního výboru nemohou být **členové rady hlavního města Prahy** ~~primátor hlavního města Prahy, náměstek primátora hlavního města Prahy~~, ředitel Magistrátu hlavního města Prahy ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na Magistrátu hlavního města Prahy.
- (4) Finanční výbor
 - a) provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky hlavního města Prahy,
 - b) plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo hlavního města Prahy.
- (5) Kontrolní výbor
 - a) kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady hlavního města Prahy,
 - b) kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a Magistrátem hlavního města Prahy na úseku samostatné působnosti,
 - c) plní další kontrolní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo hlavního města Prahy.
- (6) Výbor pro výchovu a vzdělávání
 - a) posuzuje a zaujímá stanovisko k návrhům koncepce rozvoje výchovy a vzdělávání v hlavním městě Praze,
 - b) předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, případně předškolními zařízeními, které hlavní město Praha zřizuje,
 - c) vyjadřuje se k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu,
 - d) projednává zprávy o výsledcích výchovně vzdělávací činnosti škol, školských zařízení a předškolních zařízení, které hlavní město Praha zřizuje,
 - e) plní další úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání, kterými jej pověří zastupitelstvo hlavního města Prahy.
- (7) O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje předmět kontroly, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala.
- (8) Výbor předloží zápis zastupitelstvu hlavního města Prahy; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.

²⁰⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.